

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу Гребенюка Олега Вікторовича за темою: «Удосконалення фізичної та технічної підготовленості легкоатлетів 16–18 років, які спеціалізуються у бар'єрному бігу», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

Актуальність. Робота Гребенюка О. В. присвячена цікавому в теоретичному та важливому в практичному відношеннях питанню.

Проблема вдосконалення фізичної та технічної підготовленості легкоатлетів 16–18 років вимагає оновлення змісту та форм навчально-тренувального процесу.

На сучасному етапі розвитку теорії та методики вдосконалення фізичної та технічної підготовленості легкоатлетів-бар'єристів подальший прогрес можливий тільки при комплексному підході до вирішення цієї проблеми.

Дисертація Гребенюка О. В., безумовно, є актуальною, оскільки вона спрямована на пошук нових шляхів і невикористаних резервів для вдосконалення структури та змісту спортивної підготовки легкоатлетів-бар'єристів 16–18 років.

Аналіз науково-методичної літератури з даної проблеми дозволив встановити, що науково-методичне забезпечення щодо вдосконалення фізичної та технічної підготовленості легкоатлетів-бар'єристів є недостатнім. Кількість наукових робіт, присвячених вивченню даної проблеми, – обмежена, а існуючі дані – суперечливі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження було виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри легкої атлетики Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту на 2016–2020 рр. за темою «Теоретико-методичні засади удосконалення тренувального процесу та змагальної

діяльності на різних етапах підготовки спортсменів» (номер державної реєстрації: 0116U003007).

Робота складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку літературних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи – 219 сторінок. Робота містить 39 таблиць, 29 формул і 10 рисунків. Список літературних джерел налічує 224 найменування, з них – 50 зарубіжних праць.

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, вказано його об'єкт, предмет, мету, завдання та методи, розкрито наукову новизну, з'ясовано практичну значущість отриманих результатів, особистий внесок дисертанта, відображено апробацію результатів дослідження.

У **першому розділі** «Стан та шляхи вдосконалення підготовленості бігунів на 400 м з бар'єрами» зроблено огляд останніх теоретико-методичних досягнень щодо специфіки, умов та сучасних технологій підготовки спортсменів-бар'єристів. На підставі аналізу науково-методичної літератури визначено актуальність дослідження, особливості навчально-тренувального процесу та основні проблеми спортивної підготовки легкоатлетів-бар'єристів.

У **другому розділі** «Методи та організація досліджень» розкрито зміст і доцільність використання методів дослідження, їх адекватність щодо об'єкта, предмета, мети та завдань роботи, наведено дані щодо організації та етапів дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, узагальнення практичного досвіду провідних тренерів, антропометрія, педагогічний експеримент, методика інтервального гіпоксичного тренування, методи математичної статистики.

У **третьому розділі** «Рівень підготовленості бігунів на 400 м з бар'єрами на етапі констатувального експерименту» наведені дані про традиційну систему підготовки легкоатлетів-бар'єристів, а також особливості функціонального стану легкоатлетів 16–18 років на останньому році етапу попередньої базової підготовки. У процесі дослідження було визначено та вивчено коло засобів і

стан фізичної та технічної підготовленості протягом річного циклу тренування, а також динаміку показників функціонального стану та ін.

У **четвертому розділі** «Удосконалення фізичної і технічної підготовленості бігунів на 400 м з бар'єрами засобами гіпоксичного тренування» показано ефективність розробленої автором спеціальної програми, яка дала можливість перевірити гіпотезу, що покращення результату в бігу на 400 м з бар'єрами можливо досягнути за рахунок спеціального гіпоксичного тренування, яке сприяє розвитку швидкісно-силових якостей і швидкісно-силової витривалості. Крім того автором доведено, що процес підготовки бігунів-бар'єристів буде більш ефективним, якщо враховувати оптимальні співвідношення всіх видів підготовленості. Такий підхід привів до розробки модельних характеристик, які дали об'єктивну інформацію про стан підготовленості спортсменів у даний конкретний момент. Порівняння реальних показників видів підготовленості з модельними дало можливість тренеру встановити сильні та слабкі сторони підготовленості спортсменів і вносити корективи в планування тренувального процесу.

У **п'ятому розділі** «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» відображені результати дисертаційної роботи, охарактеризовані теоретичне та практичне значення отриманих вперше результатів, які підтверджують і доповнюють досліджувану проблему.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. На основі проведеного комплексного теоретичного аналізу й узагальнення даних науково-методичної літератури автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання. Для вирішення поставлених завдань були використані адекватні методи наукового пошуку, які дозволили обґрунтувати на високому науково-методичному рівні основні положення результатів дослідження та висновки дисертаційної роботи.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що:

– вперше обґрунтовано застосування спеціальних фізичних вправ та інтервального гіпоксичного тренування для вдосконалення фізичної та технічної підготовленості бігунів на 400 м з бар'єрами на етапі попередньої базової підготовки;

– вперше встановлено, що застосування інтервального гіпоксичного тренування в підготовчих періодах річного макроциклу сприяє підвищенню спеціальної фізичної та технічної підготовленості спортсменів;

– вперше визначено механізм адаптації при забезпеченні максимальної анаеробної продуктивності та фактори, які покращують термінову та довготривалу адаптацію до гіпоксії методом регресійного аналізу та ін.

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів дослідження та розроблених рекомендацій для оптимізації підготовки легкоатлетів, які спеціалізуються в бігу на 400 м з бар'єрами на етапі попередньої та спеціалізованої базової підготовки. Крім того, результати дослідження впроваджено в навчально-тренувальний процес СДЮСШОР, ШВСМ і вищих училищ фізичної культури м. Дніпра та м. Харкова, що підтверджено актами впровадження наукових досліджень.

Повнота викладу результатів дослідження у друкованих працях. Основні положення дисертаційної роботи викладено у 8 публікаціях, з яких 2 входять до наукометричних баз Scopus і Web of Science, 5 – у фахових виданнях України, 1 публікація – апробаційного характеру.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дисертаційного дослідження представлені на XII Міжнародній конференції «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2019), Міжнародній науково-практичній конференції «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації» (Дніпро, 2019), регіональних конференціях молодих вчених «Молоді науковці – спорту Придніпров'я» (Дніпро, 2017–2019) та ін.

Відповідність дисертації вимогам МОН України. Структура, обсяг основного тексту, оформлення дисертаційної роботи відповідають вимогам МОН України.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в практичній діяльності тренерів і викладачів із метою підвищення ефективності спортивної підготовки легкоатлетів-бар'єристів на етапі попередньої та спеціалізованої базової підготовки, а також у навчальному процесі студентів спортивних вузів України.

Недоліки дисертаційної роботи. Разом із тим, робота містить ряд недоліків, які, на нашу думку, не мають принципового характеру та не заперечують теоретичних і методичних здобутків автора:

1. У розділі 1 треба зробити більший акцент на аналізі існуючих проблем. Невідомо, чи поділяє здобувач погляди науковців на ці проблеми. Необхідно показати свої ставлення до наукових розробок інших авторів.

2. У розроблених рекомендаціях зі складання авторських програм не знайшлося місця рекомендаціям із відновлення організму легкоатлетів-бар'єристів на етапі попередньої та спеціалізованої базової підготовки, які базуються на закономірностях і принципах планомірного становлення спортивної майстерності.

3. У роботі не розкрито принцип індивідуалізації. Не визначено місце та роль індивідуальної теоретичної та практичної підготовки легкоатлетів-бар'єристів.

4. Розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» необхідно розширити, тобто додати кількість тексту.

5. Кількість висновків необхідно скоротити.

6. Практичні рекомендації необхідно зробити більш компактними та конкретними.

7. У роботі є друкарські помилки та стилістичні погрішності, на які автору вказано.

Інших зауважень немає, дисертація написана літературною мовою, добре проілюстрована і з цієї точки зору залишає приємне враження.

Загальний висновок

Зважаючи на актуальність теми дослідження, його наукову новизну та практичне значення, використання адекватних методів, обґрунтованість висновків, вважаю, що дисертаційне дослідження Гребенюка Олега Вікторовича за темою: «Удосконалення фізичної та технічної підготовленості легкоатлетів 16–18 років, які спеціалізуються у бар'єрному бігу» відповідає наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України № 167 від 06.03.2019 року), а її автор Гребенюк О. В. заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання та спорту Житомирського державного університету імені Івана Франка

Р. Ф. Ахметов

Проректор з наукової і міжнародної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат економічних наук, доцент



Т. В. Боцян

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів Житомирського державного університету імені Івана ФРАНКА

